

Anf. 4 IDA GABRIELSSON (V):

Fru talman! Sverige har varit ett starkt land. Investeringar i infrastruktur och bostäder skapade arbete och tillväxt. Välfärden byggdes upp, och i världens mest jämlika land visade vi respekt för dem som byggde landet.

Att den tiden sedan länge är förbi har satts i blyxtbelysning under den nuvarande ekonomiska krisen. Sverige toppar ligan när det gäller förmögenhetskoncentrationen. Sjukvården är i fritt fall. Kaoset på järnvägen hotar tillväxten. Byggkraschen är ett faktum, arbetslösheten stiger och matpriser och boendekostnader har exploderat. Samtidigt drabbas löntagarna av den största reallönesänkningen sedan 30-talet.

Det är den här verkligheten vi befinner oss i.

Fru talman! Regeringen och SD gaslightar hela sin befolkning mitt i en ekonomisk kris. När man slår upp "gaslighting" på Wikipedia kan man läsa detta: "Gaslighting är en form av manipulation och vilseledande, där information förvrängs, förvanskas eller utelämnas eller där falsk information presenteras med avsikten att få offer att tvivla på sina egna minnen, uppfattning och sinneshälsa."

Fru talman! Jag ska föregå med gott exempel och belägga mitt påstående med några exempel från verkligheten.

Regeringen hostade inte ens upp en tredjedel av det som krävdes för att välfärden inte skulle drabbas av automatiska nedskärningar. Men också nu, på regeringens budgetändringspressträff, sa finansministern att de historiska nedskärningarna i välfärden egentligen är en historisk satsning.

Sjukvården är värst drabbad. Ivo riktar kritik mot samtliga de 27 sjukhus som de granskat. Personalen i sjukvården larmar och larmar. Människor dör på akuten, och patientsäkerheten är satt ur spel. Vad säger då sjukvårdsministern? Jo, hon säger att sjukvårdskrisen beror på att regionerna har för många kommunikatörer. Detta hävdar hon tillsammans med 111 fejkkonton på Twitter. Kanske vet inte en av dem, snurre73, att 90 procent av regionernas kostnader är sjukvården och att 21 av 21 regioner har det riktigt tufft, med hotad patientsäkerhet som följd. När det ser ut på det sättet är det ingen annan än staten som kan bära skulden. Men att snurre73 inte vet detta betyder inte att inte sjukvårdsministern borde veta det.

Fru talman! Inte ens världens bästa gaslighter skulle kunna trolla bort den varselvåg som slog till i svensk sjukvård. Statsminister Ulf Kristersson sa därför på bästa sändningstid att regeringen och samarbetspartierna kommer att lägga fram en budget som kommer att se till att människor inte sägs upp i den svenska sjukvården. Men knappt hade han lättat från tv-soffan innan han och andra regeringsföreträdare lät meddela att det han faktiskt sagt och som vi alla hörde inte var det han egentligen sa.

När regeringen kom med sitt besked om medlen till sjukvården drogs väl varslan tillbaka? Statsministern hade ju sagt att ingen skulle få gå. Samtliga varsel och anställningsstopp ligger dock kvar eftersom satsningen i själva verket är en historisk nedskärning och den största försämringen för sjukvården i mannaminne.

Regeringen har satt gaslighting i system.

Fru talman! Min dotter Ellen karvade mödosamt in sitt namn i fasaden på mina föräldrars timmerhus. När hon blev påkommen med tilltaget – hennes signatur fanns ju inristad i träet – tittade hon på oss med en anklagande min och utbrast utan minst tvekan i rösten att det där hade hon inte gjort.

När det hände kom jag att tänka på min egen ungdomstid. Jag var inte bättre. I 15-årsåldern stod jag en gång i godan ro och avnjöt en cigarett på Domusparkeringen i Sandviken. Plötsligt stod min mamma framför mig. "Men Ida, står du här och röker!" sa hon lite argt konstaterande. Med röken fortfarande sipprande ut ur min mun svarade jag: "Lägg av, det gör jag inte alls!"

Att bara rakt upp och ned förneka det som finns svart på vitt är gaslighterns främsta strategi. När det gäller barn och unga kan det vara charmigt, men när det kommer till den som har makt över andras liv, ja, till och med makten över ett helt land, är det bara ynkligt.

Fru talman! All fakta och alla forskare och experter har kommit fram till den föga förvånande slutsatsen att regeringen kommer att misslyckas med att nå upp till de beslutade klimatmålen. Men klimatministern har en egen rapport med egna diagram och egen statistik, och simsalabim i ett parallellt universum har klimatmålen uppnåtts.

Åkesson är inte sämre han. På frågan i SVT:s Agenda var löftet om att en regering som försämrar akassan aldrig skulle få Sverigedemokraternas stöd blev av svarar Åkesson om det faktum att undersköterskor och byggnadsarbetare nu kommer att få en kraftigt sänkt ersättning att det egentligen inte är någon försämring.

Billström menar, till skillnad från EU, FN och hela världssamfundet, att Israels pågående folkmord i Palestina i själva verket är ett proportionerligt försvar.

Något problem med konkurrensen på bankmarknaden finns inte. Det menar finansmarknadsministern, samtidigt som storbankerna presenterar rekordvinster.

Fru talman! Här skulle jag kunna stå hela dagen, men jag ska sammanfatta essensen av det hela med några rader ur artisten Ronny Erikssons låt:

”Fulla utav maktberusning löper dom amok var är sansen och moralen ja skriv in det i journalen att jag måste vara galen om regeringen är klok.”

Det får vara nog med lögnerna och apspelen. När en gaslighter blir ifrågasatt finns det några vanliga exempel på ageranden som används för att försöka återta kontrollen.

För det första byter de ämne när de blir ifrågasatta. Det känner vi igen. Så fort det bränner till, oavsett om det handlar om marknadsskolan eller pensionerna, är det inte regeringens ansvar som är uppe till diskussion, utan i stället ska vi diskutera invandringen. Vilket ämne som än kommer upp slutar det alltid i invandringen.

För det andra skyller de ifrån sig i bästa men-dudå-attityd. Det är inflationens fel att sjukvården kollapsar, kommunikatörerna, de socialdemokratiska lotterierna, och förstås – trumvirvel – till syvende och sist är det invandrarna.

För det tredje säger de att det är du som är problemet och inte de. Det är bara att handla billigare, tipsar Åkesson medborgarna när matpriserna har ökat med 25 procent.

Fru talman! Det finns, som tur är, motstrategier mot gaslighting. Så här står det på ett psykologforum.

För det första ska man sätta gränser. Låt inte personen, eller i det här fallet regeringen, komma undan med sitt beteende. Check.

För det andra ska man få andras perspektiv på saken; dagliga rapporter och larm från personalen i sjukvården. Check.

För det tredje bör man använda sig av djupandning när det bli för mycket. Det, fru talman, har man ju provat många gånger.

Och till sist ska man avsluta relationen. Det kommer ju att ske senast i valrörelsen 2026. Så check på den också.

Vänsterpartiet har erfarenhet av att ha varit i destruktiva relationer. Vi vet vad vi pratar om. Det vi säger, det menar vi. Lovar vi något, gör vi det också. Vi sa att vi skulle stoppa marknadshyrorna, och det gjorde vi. Vi ställde krav på en stärkt sjukförsäkring, och när vårt mandat behövdes för att en statsminister skulle kunna tillträda genomfördes den största höjningen av pensionerna i modern tid.

I dag ger vi beskedet att om vi hade regerat hade vi tagit det ansvar som krävs för krisen i sjukvården och lagt de pengar som behövs. Redovisningsskyldigheten behöver tydliggöras. Nedsänkningar ska inte kunna beskrivas som satsningar, och därför måste transparensen öka så att medborgarna kan ställa makthavare till svars. Med ett inkomstgolv där den faktiska uppräknings för välfärdens kostnader framgår kan vi säkerställa det offentliga åtagandet. Reformutrymmet, som det kallas, är inget som magiskt uppstår varje år. Det är i själva verket pengar som tas från välfärden. Det är en demokrati vi lever i. Vill man sänka skatten för dem med högst inkomst och bedriva högerpolitik ska man få göra det. Men man ska också stå för det.

Fru talman! Det är inte konstigt att människor tappar tron på politiken när man matas med fake news av landets makthavare. Folk sitter hemma i tv-soffan och hör finansministern säga att de efterlängttade satsningarna på sjukvården nu kommer, men när man söker vård får man inte den hjälp man behöver.

När väljarna inte kan lita på sina företrädare är vi illa ute. Dimridåer står i vägen för en uppriktig debatt, och de måste skingras. En verklig diskussion är alldeles nödvändig.